

franse citaat teruggaat. De heer Wynia wist deze bron als volgt aan te wijzen.

„Antiquitates Neomagenses sive notitia rarissimarum rerum antiquarum, quas in veteri Batavorum Oppido studiose comparavit Johannes Smetius, pater et filius.

Noviomagi Batavorum, 1678.”

vermeldt op pag. 116:

Retectus hic fuit XIII Februarii A. (ad occidentem oppidi, in margine fossae Urbicae, eo loco, qui Pes Romanus hodieque audit) Sarcophagus ex toptho, pedes circiter quatuor longus, (. . .) Speculum adhaec chalybeum, cuius diameter pollices quinque habebat, pars aversa leviter concavata, deargentata varia parerga habet.

Van genoemd werk verscheen in 1785 van de hand van J. L. in d Betouw te Nijmegen een uitgebreide bewerking in de landstaal:

„Chronijk van de stad der Batavieren, waar in, nevens de beschrijving van NIJMEGEN, de eerste oorsprong van deeze landen, de grijze oudheid dezer stad, de voortreffelijkheid van haare vrijheden en voorrechten, en de gedenkwaardigste gebeurtenissen, van de vroegste tijden af, kortelijk aangetoond worden door

Johannes Smetius

Uit de eigenhandige aantekeningen verbeterd en vermeerderd, voorts vervolgd tot den jaare MDCCLXXXIV.”

Daarin lezen wij:

1645. Den 13 Februarii is aan de west zijde van de Stad op de kant van de Stads gragt, ter plaatse, welke hedendaags nog de Roomsche Voet genoemd word, behalven ecne meenigte andere oudheden, een Grafsteede van duifsteen opgegraven, omtrent vier voeten lang, waar bij vier glaze Vlesschen nevens malkanderen stonden, drie aan de zijde en een aan de voeten, van welken twee op de grond geletterd waren: Een was boven de helft vol zouagtig nat, toen, door de beweeging en inwerping der aarde, wel troebel en ontroerd, dog na weinige dagen geheel zuiver en klaar geworden. In deeze doodkist werden gevonden een vergulde bagge in de gedaante van een hart; een Lamp van pot-aarde, en een staale Spiegel, wiens regte diameter vijf Romeinsche duimen groot was, en wiens keerzijde een weinig was uitgehold en verzilverd: Daarenboven twee glaze Vlesschen met enge buiken en lange halzen, waar van eene in zich hadde aschagtige, en de andere rosagtige stof, misschien overblijfsels van opo balsamum, nevens nog eenige andere kleinigheden.

NOGMAALS HET VROONLOOD

Dr. J. M. G. van der Poel te Wageningen, onze lezers welbekend, schrijft het volgende:

„Het Stedelijk Museum „de Lakenhal” te Leiden bezit een aantal loden penningen, die mij sterk doen denken aan uw exemplaar. Deze Leidse penningen, daterend uit de 19e eeuw, werden terhand gesteld aan diegenen die vergunning hadden om in de vronwateren te vissen.”

En verder, in een tweede schrijven na lezing van Whm. XV, 6:

„Ik kan het bericht in zoverre aanvullen, dat de vronloden van „de Lakenhal” op de hoogste étage van het museum aan het boveinde van een trap die vermoedelijk naar een zolder leidt, in een vitrine hangen.”

Wij zijn dr. van der Poel dankbaar voor deze mededeling en zullen zeker eens in Leiden gaan kijken.

Red.

Naar aanleiding van de interessante ontdekking van mej. G. Bloemsma in Westerheem, december 1966, blz. 172—173, is het wellicht interessant ook op het volgende de aandacht te vestigen: In de „Keuren en orders op de Visscherijen der Stad Leiden, zoo in de Vrocnen als elders” uit 1809 en ook in een vroegere uitgave van 1722, wordt gesproken over een vroomlood. Artikel VIII zegt namelijk: „Niemand zal in de Vroomwateren met eenig vistuig, 't zij zegens, fuiken, schakels, vlouwen of ander behoorlijk want, mogen visschen, voor en aleer 't zelve bij den Vroommeester zal zijn gezien, gemeten en gemerkt met een aanhangend lood, hebbende aan de eene zijde het Wapen van de Stad en aan de andere zijde dat van den Vroommeester”.

In mijn bezit zijn twee ronde loden penningen met een middellijn van 36 mm, aan de ene zijde met het Leidse wapen, gehouden door twee leeuwen en het omschrift „STADS-VROONWATEREN” en aan de keerzijde „SCHAKE | LAARS”, met hiertussen een ingekrast Romeins getal, op de ene penning XI en op de andere XXVI. Deze loden penningen bestaan ook met op de keerzijde „DOBBE | RAARS”, „VLOUWERS”, „ZEGENAARS”, „FUIKERS” en „PLEMPERS”, volgens de voorwerpen catalogus van het Stedelijk Museum de Lakenhal te Leiden (uitgave 1924) nrs 598—609. Volgens deze catalogus werden deze penningen verstrekt aan personen die vergunning hadden om met schakels, of op andere wijze, te vissen in de vroomwateren.

De Lakenhal bezit ook een dergelijke penning in het vierkant (nr. 593) en uit de jaren 1861 en 1862 heeft men nog eivormige en vierkante loden plaatjes met het wapen van Leiden en opschrift „STADSVROONWATEREN”.

Er is dus nogal wat verscheidenheid geweest:

1. penningen die aan goedgekeurde netten bevestigd werden, volgens de keuren, en waarvan mij geen exemplaar bekend is.
2. de door F. Pel te Haarlem gevonden penning, die volgens de gegevens van mej. Bloemsma aan het schip werd bevestigd.
3. penningen die waarschijnlijk veelvuldiger voorkomen, waarvan er althans verschillende bewaard zijn, die aan personen met visvergunning werden uitgereikt.

Haarlem.

A. G. van der Steur.

OUDE VONDSTBERICHTEN

OPHEUSDEN

„Bij het graven voor klei op grond binnen den dijk zijn toevalliger wijze aan het licht gekomen: een prachtig mooie gouden munt van Gratianus (375—383 n. Chr.) en verder eenige zilveren denarii, o.a. van keizer Hadrianus, Antoninus Pius en keizerin Faustina. Deze munten zijn alle zeer afgesleten. Ook zag ik nog twee bronzen haarnaalden met mooi bewerkte knoppen. — Het meest interessante voorwerp van deze vondst is zeker wel een bronzen scheermes dat ik voor vóór-historisch houd. De aarden pot, waar ik nog een onderzoek naar instelde is geheel zoek geraakt. De voorwerpen zijn in verschillende handen terecht gekomen.”

R. Jesse, in Bulletin Oudh. Bond, 2de serie 4de jaargang, 1911. Bovenstaand bericht blijkt niet te zijn opgenomen in A. W. Byvanck, Excerpta Romana III.

dB